

ПРОЗА ІГОРЯ КАЧУРОВСЬКОГО ТА ЛЮКО ДАШВАР: ДО ПИТАННЯ ПОРІВНЯННЯ ТВОРЧОЇ МАНЕРИ

Стаття присвячена порівняльному аналізу доробку українських авторів Ігоря Качуровського та Люко Дашвар. У роботі розглядаються основні особливості їхніх стилів, тематики, простежується спектр критичних оцінок. Стаття аналізує, як кожен із авторів вносить свою частку в розвиток українського письменства, і намагається визначити їхній вплив на культурні й соціальні процеси в сучасній Україні.

Ключові слова: Ігор Качуровський, Люко Дашвар, соціальний реалізм, філософська література, стиль

The article is dedicated to the comparative analysis of the works of Ukrainian authors Igor Kachurovsky and Luko Dashvar. The paper examines the main features of their literary styles, themes, and critical reception. The article analyzes how each author contributes to the development of Ukrainian literature and aims to determine their impact on the cultural and social processes in contemporary Ukraine.

Key words: Igor Kachurovsky, Luko Dashvar, social realism, philosophical literature, literary style

Постановка проблеми. Українська література – багатогранне явище, що відображає складну історію нації та її культурні трансформації. Проза Ігоря Качуровського та Люко Дашвар репрезентує два різні підходи до художнього письма, відображаючи розмаїття української літератури як в еміграційному, так і в сучасному материковому контексті. Качуровський працює у неокласичній традиції, де переважають філософські та естетичні теми, а Дашвар орієнтується на соціальну проблематику й популярну літературу, розраховану на масового читача. Дослідження критичного сприйняття їхніх творів дає змогу краще зрозуміти ці різні літературні прямуювання і мистецькі персоналії, осмислити їхній вплив на розвиток української літератури загалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ігор Качуровський відомий своїми поезіями, великою та малою прозою, літературознавчими працями, такими як «Новела як жанр», «Проблеми поетичної мови», «Генерика і архітектоніка», «Строфіка», «Метрика», «Фоніка» та ін. Його творчість часто порівнюють із роботами київських неокласиків, що відображається в його стилі та тематиці (праці О. Астаф'єва, С. Білоконя, О. Бросаліної, Т. Салиги тощо).

Люко Дашвар, у свою чергу, здобула популярність завдяки своїм романам у руслі масової літератури, які торкаються соціальних проблем та людських стосунків. Її твори, такі як «Село не люди» та «Молоко з кров'ю», отримали численні літературні премії. Письменниці та її текстам

присвятили свої розвідки Н. Барбара, Т. Белімова, Н. Головченко, К.Каплюк та ін.

Проте, незважаючи на значну кількість досліджень, залишаються невирішеними питання щодо впливу творчості Ігоря Качуровського та Люко Дашвар на сучасну українську літературу та суспільство. Зокрема, потребує подальшого вивчення питання про те, як їхні твори відображають соціальні та культурні зміни в Україні, характеризують риси української ментальності, співвідношення жіночого й чоловічого начал тощо.

Метою статті є спроба окреслити шляхи для порівняльного аналізу творчості Ігоря Качуровського та Люко Дашвар у контексті української літератури, співставлення критичного сприйняття їх доробку.

Виклад основного матеріалу. Ігор Качуровський (1918–2013) – відомий поет, прозаїк, перекладач, літературознавець, який емігрував з України під час Другої світової війни. Він належить до покоління української діаспори, що активно й плідно творило поза межами Радянського Союзу. Його проза відзначається філософськими роздумами, історичними алюзіями та спробою осмислити людське буття в умовах вигнання [3, с. 103].

Ігор Качуровський здобув популярність завдяки своїм новелам, які відзначаються тонкою психологічною характеристикою персонажів і глибоким філософським змістом. Однією з найвідоміших його новел є «Сліпий», в якій автор досліджує теми самотності та пошуку сенсу життя через призму життя героїв. Новела «Сліпий» виступає яскравим прикладом того, як Качуровський використовує літературні прийоми для поглибленого осмислення людських переживань. Серед вершинних здобутків митця – новелістична дилогія «Шлях невідомого», «Дім над кручею».

Качуровський також відзначився як літературознавець, зокрема своєю працею «Новела як жанр». У цьому дослідженні він глибоко аналізує жанрові особливості новели, її еволюцію та роль у сучасній літературі. Качуровський розглядає новелу як форму, що дозволяє зосередитися на конкретних ситуаціях та психологічних станах персонажів, демонструючи, як через коротку форму можна досягти значного емоційного та інтелектуального впливу на читача.

Творчість Ігоря Качуровського отримала позитивні відгуки від критиків за свою інтелектуальну та культурну глибину. Як зазначає критик С. Білокінь, «доскональне естетичне відчуття й життєві досвіди навік зв'язали Качуровського із світом мудрих київських неокласиків» [4]. Білокінь підкреслює, що митець, завдяки своїй естетичній чутливості та глибокому життєвому досвіду, створює тексти, які відзначаються не лише літературною майстерністю, але й філософською глибиною, що робить їх частиною культурної спадщини неокласичного напрямку в українській літературі.

На відміну від Ігоря Качуровського, Люко Дашвар орієнтується на соціально-реалістичну літературу, що відрізняється від інтелектуальних і

філософських глибин прози Качуровського, хоча й для неї досить близьким є новелістичне мислення. Люко Дашвар (Ірина Чернова) – сучасна українська письменниця, чиї твори відзначаються гостротою та психологічною глибиною. Її романи часто торкаються соціальних проблем та людських стосунків, що робить їх близькими та зрозумілими широкому колу читачів. Як зазначає критик, «Люко Дашвар пише так гостро й пронизливо, психологічно і чуйно, що торкається струн душі кожного» [1].

Люко Дашвар представлена в українській літературі як авторка, яка створює динамічні та емоційно насичені романи. Її «Село не люди», «Мати все», «Ініціація» активно обговорюють соціальні та психологічні аспекти життя в Україні. Наприклад, роман «Село не люди» розглядає проблеми соціальної нерівності та міжособистісних конфліктів у сучасному українському селі, намагаючись зобразити реалії життя через призму особистих історій героїв.

Дашвар також популярна серед читачів різноманітним творчим підходом до розповіді, що дозволяє їй зосереджуватися на соціальних драмах та емоційних конфліктах. Її стиль поєднує елементи масової літератури з глибоким соціальним аналізом, що робить її тексти доступними для широкої аудиторії та водночас важливими для розуміння сучасних українських реалій та проблем.

Творчість Люко Дашвар отримала значну увагу з боку критиків завдяки її здатності відображати актуальні соціальні питання. Оксана Забужко вказує на те, що «Дашвар вміло використовує популярну літературу для висвітлення серйозних соціальних проблем, що дозволяє їй досягати великої аудиторії та стимулювати соціальну дискусію» [2, с.161]. Забужко також зазначає, що Дашвар здатна зображати соціальні конфлікти таким чином, щоб вони стали зрозумілими та актуальними для широкого кола читачів [2, с. 161–162].

Попри те, що стилі письменників кардинально різняться, вони мають одну спільну рису – їхня проза відображає важливі соціальні й культурні проблеми. І. Качуровський та Л. Дашвар по-своєму осмислюють питання людських стосунків, соціальних конфліктів та пошуку особистої ідентичності. Проте Качуровський робить це через інтелектуальну рефлексію й культурну пам'ять, тоді як Дашвар – через живе відтворення сучасних реалій.

Висновки. У результаті проведеного дослідження можна зробити висновок, що проза Ігоря Качуровського та романістика Люко Дашвар є важливими елементами української літератури, які відображають різні аспекти її розвитку. Качуровський представляє інтелектуальну, культурно багату літературу, що спирається на класичні традиції, тоді як Дашвар репрезентує сучасну популярну літературу, яка активно реагує на суспільні зміни та проблеми.

Подальші дослідження можуть зосередитися на більш детальному порівнянні стилістичних і тематичних особливостей творів Качуровського і Дашвар, специфіці використання ними принципів психоаналізу,

простеженні впливу цих митців на сучасну українську літературу та суспільство.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Автор тижня – Люко Дашвар. [Електронний ресурс] URL: <https://www.cbllib.alexandriya.com/novuny/avtor-tyzhnya-lyuko-dashvar.html> (дата звернення: 14.09.24)
2. Гевко О. І., Голярдик Н. А., Шумовецька С. П. Сучасна українська література : навчальний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. 192 с.
3. Ільченко А. Художня література. Критика. Літературознавство: реком. бібліограф. покажч. К. : М-во культ. і туризму України, Нац. парлам. б-ка, 2009. 144 с.
4. Качуровський Ігор Васильович. [Електронний ресурс] URL: <https://www.ukrlib.com.ua/bio/printit.php?tid=5572> (дата звернення: 12.09.24)

Науковий керівник кандидат філологічних наук, доцент Немченко І.В.